

Što je anarhizam?

(jedno od objašnjenja)

ZAP

1999

Sadržaj

Definirati anarhizam	3
Tko su anarhisti i anarhistkinje?	3
Neka od osnovnih anarhističkih uvjerenja	3
Što anarhisti i anarhistkinje rade?	4
Kakve veze sve ovo ima s tobom?	4
Što možeš učiniti?	4

Već na samo spominjanje riječi anarhizam lako je predvidjeti negativnu reakciju većine ljudi. Prva asocijacija koja se javlja je kaos, a sve to se događa kao posljedica činjenice da je anarhizam jedna od ideja koja je najčešće doživjela krivo predstavljanje u raznim rječnicima, enciklopedijama i sl. Ovo što upravo čitaš je jedan od pokušaja da se to ispravi, te da se ideja anarhizma malo pojasni.

Definirati anarhizam

Anarhizam je prvenstveno metoda i životna filozofija koja za cilj ima stvaranje potpuno slobodnog društva, društva ravnopravnosti, suradnje, nenasilja, ukratko (ako ćemo već romantizirati) društva blagostanja, dakle anarhije. Već ovdje je vidljiva očita razlika između onoga što anarhizam stvarno predstavlja i onoga kako ga se želi prikazati. Dakle, anarhizam je metoda, dok je anarhija cilj. Iako i jedno i drugo postoji od kad postoji i čovjek, ovo ime je u upotrebi tek posljednjih 200 godina.

Tko su anarhisti i anarhistkinje?

Bilo tko, ti, ja, ljudi na ulici, ljudi u tvornicama, autobusu, školi, svatko tko prepoznaje važnost društvene promjene koja bi dovela do stvaranja slobodnog društva ili nas približila tom cilju. Kako anarhizam ne predstavlja dogmatičnu ideologiju, već je baziran na osobnoj slobodi, te osobnoj inicijativi i promišljanju, ne postoji ništa što bi moglo predstavljati prepreku za nekoga tko želi izabrati anarhizam kao svoju metodu i prilagoditi je svojim potrebama i željama. Time se samo jača pokret, proširuje se smjer djelovanja i stvaraju se još bolji uvjeti za toliko potrebnu društvenu promjenu. Naravno, to ipak ne znači da se anarhizam može zloupotrebjavati ili koristiti kao naziv za djela koja se kose sa nekim od osnovnih anarhističkih uvjerenja.

Neka od osnovnih anarhističkih uvjerenja

Svaka osoba je potpuno slobodna učiniti što god želi i kako god želi, dokle god to ne šteti drugima u društvu. Naravno, to zahtjeva visoki stupanj odgovornosti u društvu. Zato je za anarhizam važna društvena promjena, za razliku od mnogih drugih ideja koje uglavnom propagiraju promjenu vlasti. Promjena vlasti ne znači društvenu promjenu, već samo promjenu imena moćnika. Anarhizam odbacuje sve oblike autoriteta, koji su nužno represivni i samim time ne dopuštaju osobnu slobodu niti propitivanje tih autoriteta. To pronalazimo u svim razdobljima i segmentima ljudskog života — od vrtića do škole, od obitelji do posla, itd.

Autoritet ne stvara samo podjelu na one koji vladaju i one nad kojima se vlada, već i druge podjele, kao što je, na primjer, ona rodna, dakle, u našem društvu kroz patrijarhalnost. Osnova anarhističkog djelovanja je suradnja i međusobna pomoć, za razliku od toliko uobičajenog koncepta konkurentnosti. Također, to djelovanje se također bazira na manjim, neformalnim, decentraliziranim i nehijerarhijskim grupama (uglavnom lokalnim) koje međusobno surađuju, slobodno se udružuju i transformiraju, već ovisno o potrebama.

Kada se govori o anarhističkom djelovanju, nužno je spomenuti i pitanje koje se ovdje često postavlja — da li to djelovanje vodi isključivo jednom cilju, anarhiji, koja se iz današnje pozicije može činiti dalekim i nedostižnim ciljem? Da i ne. Da, jer svaki mali korak koji se učini je korak

prema tom cilju. Ne, jer to nije jedini cilj, čak možda niti konačan cilj, jer tko može predvidjeti što dolazi nakon toga? Dakle, ciljevi tog djelovanja su često manji, dostižni, a fokus djelovanja je ovdje i sada, tako da su konačni rezultati konkretnog angažmana odmah vidljivi. Društvena promjena se ne događa preko noći, već se zajednički stavra kroz dugotrajan proces učenja, kreativnih poduhvata i pokušaja.

Što anarhisti i anarhistkinje rade?

Kako se samu ideju anarhizma često pokušavalo prikazati negativnom, tako je i sa anarhističkim djelovanjem. To se događalo uglavnom od strane onih koji su se osjećali direktno pogođeni tim djelovanjem, dakle, onih koji iskorištavaju, manipuliraju, ograničavaju i zapravo su oni ti koji čine sve negativnosti u ovom društvu kakvo danas poznajemo. Za anarhističko se djelovanje uglavnom može reći kako je usmjereno na ukazivanje na probleme s kojima se susreće, te na nuđenje odgovarajućih alternativa za buduće izbjegavanje tih problema. Samim neformalnim udruživanjem, na nehijerarhijskoj i antiautoritarnoj bazi, anarhističko djelovanje pomaže u stvaranju svijesti o tome koliko je to djelotvorniji i zdraviji način udruživanja od onoga što danas smatramo uobičajenim.

Također, to predstavlja važan preduvjet za društvenu promjenu, jer se ona mora dogoditi kroz osobno prihvaćanje slobodarskih modela organiziranja i odnosa, a ne može se nametnuti ili narediti.

Anarhističko djelovanje je usmjereno prema postizanju zajedničke promjene koju nameće elita ili neki odabrani krug ljudi. Ta promjena dolazi kao potreba i želja cijelog društva, a ne neke povlaštene skupine. Zbog svega toga su osobna edukacija i informiranost, kao i praktični rad i svakodnevno primjenjivanje tog stečenog znanja važni za anarhizam. To je korak koji svi možemo učiniti i koji je stvar osobne odluke. Ukratko, anarhisti i anarhistkinje sudjeluju u različitim kampanjama i akcijama, u svojim lokalnim grupama, djeluju individualno, te na sve ostale načine koje možeš zamisliti, a da se ne kose s nekim od osnovnih uvjerenja.

Kakve veze sve ovo ima s tobom?

Ima puno veze s tobom, baš kao i sa svakom osobom unutar društva. Društvena promjena se stvara počevši od sebe, mijenjajući svoj odnos prema sebi, prema ljudima koji te okružuju u svakodnevnom životu, prema oblicima organiziranja koje smatraš prihvatljivima, prema onome što očekuješ od budućnosti. Zapravo, prema svemu što je bitno za tvoj život i što želiš popraviti.

Što možeš učiniti?

Možeš organizirati svoju lokalnu grupu, stvoriti komunikaciju s drugim grupama, informirati se o anarhističkoj literaturi, saznati nešto više o samoj ideji i praktičnom radu, primjerima iz povijesti, razvoju ideje, možeš učiniti što god želiš s ovom informacijom, jer je to stvar samo tvoje osobne odluke!

Anarhistička biblioteka
Anti-Copyright

ZAP
Što je anarhizam?
(jedno od objašnjenja)
1999

<http://www.stocitas.org/sto%20je%20to%20anarhizam.htm>
Tekst je originalno nastao kao letak Zagrebačkog anarhističkog pokreta tijekom 1999. godine.
ZAP je prestao postojati kao grupa 2001. godine.

anarhisticka-biblioteka.net